

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**ПСИХОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ**

(назва навчальної дисципліни)

ЗАВДАННЯ

для комплексної контрольної роботи

з навчальної дисципліни

підготовки докторів філософії

зі спеціальності 242 "Туризм"

(шифрі назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:
кафедрою туризму, протокол № 12 від 30.03.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення комплексних контрольних робіт (ККР) з навчальної дисципліни "Психологія економічної діяльності в умовах інформаційної економіки" є заміри залишкових знань здобувачів

Проведення ККР необхідне в наступних випадках:

- а) проведення самоаналізу ВНЗ (в т.ч. акредитаційного);
- б) проведення самоаналізу спеціальності (в т.ч. акредитаційного);
- в) проведення акредитаційної експертизи;
- г) формування акредитаційної справи.

ККР є обов'язковим елементом комплексу матеріалів навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни, яке входить до складу освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії по спеціальності 242 "Туризм".

ККР є способом діагностики якості вищої освіти.

До виконання ККР залучаються всі здобувачі спеціальності "Туризм" всіх форм навчання, після завершення ними вивчення даної дисципліни. У цих заходах мають прийняти участь не менше 90% спискового складу здобувачів, які перевіряються.

ККР з навчальної дисципліни " Психологія економічної діяльності в умовах інформаційної економіки " розробляється у відповідності до програми навчальної дисципліни.

Пакет ККР з навчальної дисципліни " Психологія економічної діяльності в умовах інформаційної економіки " включає мінімум 30 варіантів.

Кожен варіант складається з 3 (тестових, теоретичних та практичних) завдань для контролю теоретичних знань і практичних навичок здобувача.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за виконання всіх завдань комплексної контрольної роботи – 100.

Розподіл балів за виконання кожного завдання ККР наведено у розділі 3.

Тривалість виконання ККР з навчальної дисципліни " Психологія економічної діяльності в умовах інформаційної економіки " – 2 астрономічні години.

Пакети ККР розроблено кафедрою туризму.

До складу пакетів ККР входить:

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Анотація до комплексної контрольної роботи.
3. Комплексна контрольна робота з дисципліни.
4. Критерії оцінювання виконання завдань комплексної контрольної роботи.
5. Перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні комплексної контрольної роботи.

Наслідки (результати) виконання ККР з навчальної дисципліни " Психологія економічної діяльності в умовах інформаційної економіки " є предметом ретельного аналізу кафедрою туризму з метою виявлення недоліків у підготовці здобувачів і розробки заходів по їх усуненню.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

2.1. Зразок ККР

1) Тестові завдання (правильним є лише один варіант відповіді)

1. Назвіть структуру знань психології економічної діяльності:

а) ринок, культура, відносини "суспільство — громадянин";	в) ринок, бізнес, культура;
б) ринок, бізнес, відносини "суспільство — громадянин";	г) ринок, економічна поведінка, культура.

2. Визначте предмет психології економічної діяльності:

а) психологічний стан суб'єктів господарської діяльності;	в) психологічний стан суб'єктів економічної поведінки;
б) закономірності психічного відображення економічної поведінки	г) закономірності психічного відображення господарських відносин.

3. Визначте когнітивні фактори економічної поведінки:

а) інформація, допитливість;	в) розрахунок, функціональна необхідність;
б) настрої, бажання;	г) звичка, лень.

4. Оберіть метод дослідження психології економічної діяльності:

а) психологічне тестування;	в) економічне моделювання;
б) соціальний експеримент;	г) економіко-психологічний експеримент.

5. Визначте об'єкт психології економічної діяльності:

а) поведінка людини під впливом соціальних факторів;	в) економічні фактори, обумовлені результатами людської діяльності;
б) поведінка людини під впливом психологічних факторів;	г) економічна поведінка.

6. Назвіть рівні вивчення економічної поведінки:

а) індивідуальний і соціальний;	в) приватний і загальний;
б) індивідуальний і приватний;	г) мікроекономічний і індивідуальний.

7. Проаналізуйте та відзначте, які суб'єкти економічних дій обов'язково:

а) об'єктивно оцінюють цінність товару;	в) нездатні прораховувати можливу вигоду і втрати;
б) розрізняють коштовні речі від нецінних;	г) здатні помилятися у своїх розрахунках і виборі економічної дії.

8. Визначте функціонально-технологічну компетентність:

а) вміння зберегти фізичний стан економічного ресурсу;	в) вміння збільшити вартість економічних ресурсів;
б) вміння відстояти право власності на економічні ресурси;	г) вміння вдосконалити технічні характеристики економічних ресурсів.

9. Визначте, імпульсивна покупка – це:

а) вид економічної поведінки;	в) покупка, що зроблена під впливом емоцій;
б) незапланована покупка, але в результаті аналізу технічних характеристик товару;	г) покупка, що зроблена під впливом когнітивних факторів.

10. Оберіть вид економічної поведінки:

а) безкоштовне відкриття рахунка в банку;	в) написання картини в подарунок родичу;
б) одержання подарунка від родичів;	г) повернення бракованої речі в магазин.

2) Теоретичні питання

- 2.1. Основна характеристика процесів психологізації економіки.
- 2.2. Мотиваційна структура економічної поведінки.
- 2.3. Класифікація видів економічної поведінки.

3) Аналітично-розрахункове завдання

Дослідити соціально-психологічні характеристики використовуючи тестову методику. Обґрунтувати висновки щодо результатів соціально-психологічного тестування.

2.2. Перелік завдань, які включено до складу ККР

Змістовий модуль 1. Психологія економічної діяльності як концепція розвитку туристичних підприємств в умовах інформаційної економіки

Тема 1. Теоретичні основи психологія економічної діяльності в умовах інформаційної економіки

1. Розкрийте соціально-економічні передумови розвитку науки “економічна психологія”.
2. Визначте предмет та об’єкт дисципліни “економічна психологія”.
3. Опишіть взаємозв’язок економічної психології з іншими науками.
4. Назвіть базові категорії економічної психології.
5. Розкрийте зміст методів дослідження економічної психології.

Тема 2. Економічна поведінка

1. Розкрийте сутність поняття “економічна поведінка”.
2. Розкрийте зміст моделі-стереотипу “економічна людина”.

3. Розкрийте зміст моделі-стереотипу “психологічна людина”.
4. Опишіть основні мотиви економічної поведінки.
5. Розкрийте вплив соціально-психологічних чинників на ставлення особистості до економічного ризику.

Тема 3. Соціально-психологічні детермінанти економічної поведінки в умовах інформаційної економіки

1. Назвіть фактори економічної поведінки.
2. Перелічіть та дайте оцінку афективним факторам економічної поведінки.
3. Визначте та наведіть практичний приклад впливу когнітивних факторів на економічну поведінку.
4. Охарактеризуйте мотиваційно-вольові фактори економічної поведінки, розкрийте механізм їх впливу на поведінку суб’єкта господарської діяльності.
5. Назвіть і наведіть практичний приклад основних видів ефектів-помилочок раціонального прийняття економічного рішення.

Тема 4. Соціально-культурні детермінанти економічної поведінки в умовах інформаційної економіки

1. Назвіть парадокси соціально-економічного розвитку сучасного суспільства, розкрийте їх зміст.
2. Охарактеризуйте етапи еволюції розвитку знання економічної психології.
3. Визначте передумови розвитку економічної етнопсихології.
4. Розкрийте проблему використання економічного мислення інших націй у корисних цілях суб’єктів економічної поведінки.
5. Обґрунтуйте вплив ідеології православного християнства як фактора зміни економічного світогляду людей.

Тема 5. Психологізація підприємницької діяльності

1. Визначте соціально-психологічну сутність поняття “підприємець”; назвіть типи підприємців; розкрийте єдність і несхожість понять “підприємець” та “менеджер”.
2. Проаналізуйте психологічні фактори підприємницької діяльності.
3. Визначте сутність поняття “комерційна таємниця”; назвіть основні психологічні причини розкриття комерційної таємниці.
4. Охарактеризуйте психофізіологічні передумови формування підприємницьких здібностей.
5. Опишіть особистісний портрет сучасного підприємця, назвіть систему його цінностей.

Змістовий модуль 2. Управління поведінкою споживачів в умовах інформаційної економіки

Тема 6. Соціально-психологічне управління споживчою поведінкою

1. Розкрийте сутність факторів споживчого вибору.
2. Зробіть порівняльний аналіз будь-яких двох моделей споживчої поведінки.
3. Охарактеризуйте моделі психологічної адаптації до науково-технічного розвитку.
4. Перелічіть етапи процесу покупки та охарактеризуйте психологічні особливості кожного з них.
5. Назвіть методи управління поведінкою споживачів.

Тема 7. Соціально-психологічне сприйняття грошей

1. Розкрийте соціально-психологічну сутність поняття “гроші”.
2. Охарактеризуйте гендерні відмінності грошових атит’юдів.
3. Розкрийте сутність поняття “грошова патологія”, визначте її симптоми.
4. Перелічіть грошові типи особистості, наведіть практичний приклад їх поведінки.
5. Назвіть соціально-психологічні фактори формування боргів.

Тема 8. Мотивація економічної діяльності

1. Визначте мотиви вибору професійної діяльності.
2. Перелічіть мотиви праці та визначте методи їх дослідження.
3. Визначте соціально-психологічну сутність мотивів “суспільний престиж”, “матеріальний добробут”, “інтерес”.
4. Охарактеризуйте творчу та креативну діяльність: сутність і критерії визначення.
5. Розкрийте зміст соціально-психологічних факторів безробіття.

Тема 9. Соціально-економічна адаптація особистості

1. Назвіть особистісні характеристики, що впливають на поведінку індивіда в організації.
2. Проаналізуйте проблеми якості життя
3. Перелічіть психологічні фактори хабарництва.
4. Розкрийте соціально-психологічну сутність поняття “бідність”; проаналізуйте психологічні фактори бідності.
5. Визначте соціально-психологічний зміст поняття «власність». Опишіть соціально-психологічні аспекти управління “інтелектуальною власністю”.

Тема 10. Девіантність психології економічної діяльності

1. Визначте психологічні основи популяризації азартних ігор.
2. Назвіть форми поведінки податкоплатників.

3. Визначте сутність поняття “податковий менталітет” та особливості його розвитку.
4. Назвіть основні психологічні мотиви розвитку Internet-бзнесу.
5. Визначте передумови розвитку наукового знання сучасної економічної психології.

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання кожного завдання комплексної контрольної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань комплексної контрольної роботи наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями для комплексних контрольних робіт

Завдання ККР (у кожному варіанті)	Комплексна контрольна робота			Сума балів
	ЗККР1	ЗККР2	ЗККР3	
Максимальна кількість балів	40	30	30	100

ЗККР – завдання для комплексної контрольної роботи.

Підсумкова оцінка за комплексну контрольну роботу з навчальної дисципліни "Психологія економічної діяльності в умовах інформаційної економіки" розраховується за формулою:

$$S = Z1+Z2 +Z3,$$

де S – підсумковий максимальний бал, який здобувач може отримати за успішне виконання усіх завдань контрольної роботи ($S=100$);

$Z1$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 1 підсумкового контролю ($Z1 = 20$, по 2 бали за кожне тестове питання);

$Z2$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 2 підсумкового контролю ($Z2 = 30$, по 10 балів за кожне теоретичне питання);

$Z3$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 3 підсумкового контролю ($Z3 = 30$).

При цьому, якщо при виконанні будь-якого ЗККР допущена незначні помилки, але вірний хід роботи, то максимальна оцінка за таке ЗККР зменшується на 1-2 бали, при наявності значних помилок, або виконання тільки частини певного ЗККР максимальна оцінка за таке ЗККР зменшується на 5-10 балів. У разі якщо завдання не вирішена здобувач отримує за нього 0 балів.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей зрізу залишкових знань здобувачів та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дейнека О. С. Экономическая психология: Учеб. пособ. для студ. по эконом. спец.: СПб: Изд. С-Петербургу. унив., 2000. – 158 с.
2. Китов А. И. Экономическая психология. – М.: Экономика, 1987. – 304 с.
3. Ложкін Г. В. Економічна психологія: Навчальний посібник / В. В. Спасенніков, В. Л. Комаровська – К.: ВД "Професіонал", 2004. – 304 с.
4. Машков В. Психология экономики: Проблемы экономической теории с позиции психологии. – СПб.: Изд. Михайлова, 2001. – 190 с.
5. Методические рекомендации к практическим занятиям по учебной дисциплине "Экономическая психология" для студентов всех специальности всех форм обучения / Авт.-составитель Е. Г. Наумик. – Харьков: Изд. ХНЭУ, 2007. – 120 с.
6. Наумік К.Г. Економічна психологія [Текст] : навч. посіб. / Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 274 с.
7. Райзенберг Б. Психологическая экономика: Учеб. пособие. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 432 с.

8. Экономическая психология: вопросы теории и практики / Под ред. А. И. Муравьева и Э. Х. Локшиной. – СПб.: Изд. СПбГУЭФ, 2001. – 274 с.
9. Экономическая психология: социокультурный подход / Под ред. И. В. Андреевой. – СПб.: ЗАО «ПитерБук», 2000. – 512 с.

Додаткова

10. Автономов В. С. Модель человека в экономической науке. – СПб: Экономическая школа, 1998. – 112 с.
11. Бучанан Р. Враг внутри. Когда покупатели думают, что нам не до них. – СПб.: Питер, 2003. – 384 с.
12. Ватаманюк, М. М. Споживча поведінка домогосподарств в умовах перехідної економіки [Текст] // Фінанси України. – 2004. – №12. – С. 69-76 р
13. Возьний, К. З. Економічна поведінка людини та її ментальні мотиви [Текст] // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №5. – 2009. – С. 3-15 р.
14. Генсон, М. Е. Керування освітою та організаційна поведінка [Текст] : пер. з англ. – Львів : Літопис, 2002. – 378 с. – Серія "Освіта".
15. Крушельницька, Я. В. Фізіологія і психологія праці [Текст] : підручник. – К. : КНЕУ, 2003. – 367 с.
16. Кудінова, А. В. Підприємницька поведінка: сутність та детермінанти її еволюції [Текст] // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №4. – с.104-111 р
17. Підприємство, партнер, споживач: теорія та практика взаємодії [Текст] = Enterprise, Partner, Consumer: Theory and Practice of Cooperation : монографія / Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 316 с. – (іл.). – Бібліогр.: с. 296-316.
18. Практическая психология для экономистов и менеджеров [Текст] : учеб. пособие для вузов / под ред. М.К. Тутушкиной. – СПб. : Дидактика Плюс, 2002. – 364 с.
19. Психология менеджмента [Текст] / под ред. Г.С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманитарный центр, 2007. – 510 с. – (ил.). – 966-83243-34-Х. – Библиогр.: с. 504-510.
20. Поведінка персоналу виробничої організації. Оцінка, управління, розвиток [Текст] = : монографія / Харківський національний економічний університет. – Х. : ІНЖЕК, 2008. – 319 с. – (іл.).
21. Шеелен, Ф. М. Психология продаж. Что нужно знать, чтобы завоевать клиента [Текст] : пер. с нем. – М. : Интерэксперт, 2003. – 232 с.
22. Фоксол, Г. Психология потребителя в маркетинге [Текст] / пер. с англ. под ред. Андреевой И.В. – СПб. : Питер, 2001. – 349 с. – Серия "Маркетинг для профессионалов".
23. Вагин Игорь. Имейте деньги. Психология богатства. – СПб.: Питер, 2003. – 212 с.

24. Занковский А. Н. Организационная психология: Учеб. пособ. для вузов по специальности «Организационная психология». – 2-изд. – М.: Флинта: МПСИ, 2002. – 648 с.
25. Иванова Р. Х. Поведение потребителей: Учеб. пособ. – Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2003. – 120 с.
26. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. – СПб.: Изд. «Питер», 2000. – 512 с.
27. Ильин В. И. Поведение потребителей. – СПб.: Питер, 2000. – 224 с.
28. Истратова О. Н. Психодиагностика. Коллекция лучших тестов / О. Н. Истратова, Т. В. Эксакусто. – Узд. 2-е изд. – Ростов н/Д: Феникс, 2006. – 376 с.
29. Мокшанцев Р. И. Психология переговоров. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 352 с.
30. Попов В. Д. Психология и экономика. Социально-психологические очерки. – М.: Советская Россия, 1989. – 304 с.
31. Психология менеджмента / Под ред. проф. Г. С. Никифорова – 2-е изд. – М.: Гуманитарный центр, 2002. – 556 с.
32. Психология популярных профессий / Под ред. Л. А. Головей. – М.: Речь, 2003. – 256 с.
33. Пугачев В. П. Тесты, деловые игры, тренинги в управлении персоналом: Учебник для вузов. – М.: Аспект-Пресс, 2003. – 284 с.
34. Справочник практического психолога. Психодиагностика / под общ. ред. С. Т. Посоховой. – М.: АСТ; СПб.: Сова, 2005. – 672 с.
35. Фетискин Н. П. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп / В. В. Козлов, Г. М. Майнулов. – М.: Изд. Институт психотерапии, 2002. – 490 с.
36. Хейне П. Экономический образ мышления. – М.: Дело, 1991. – 708 с.
37. Katona G. Psychological Economics. – New York: Elsevier, 1975. – P. 322.

Ресурси мережі Інтернет

38. Офіційний сайт бази даних sciencedirect [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sciencedirect.com/science/journal>
39. Офіційний сайт psymanager [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://psymanager.km.ru/ekopsy/>
40. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wef.org